

دوشنبه | ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۰

۵ شوال ۱۴۴۲

شماره ۴۶۹۱

خرشان رضوی

گزارش

گلابه مردم اسحاق آباد از ایجاد زباله گاه در نزدیکی منابع آب شرب و پاسخ محیط زیست

سامان دهی زباله‌گاه اسحاق آباد در انتظار تحقق وعده‌ها

گزارش

نجم الشریعه

حدودپنچ‌سالی است که مکانی برای جمع‌آوری زباله در فاصله حدود ۵۰۰متری منابع تأمین آب شرب شهر اسحاق آباد شهرستان زبرخان در نظر گرفته شده‌است؛ این موضوع باعث گلابه و اعتراض تعدادی از اهالی شهر اسحاق آباد شده است.تاجایی کهچندی‌پیش امام‌جمعهاسحاق آباد زبرخان در خطبه‌های نماز جمعه از جانمایی نامناسب این زباله‌گاه انتقاد کرد و خواستار رسیدگی مسئولان شد؛ اما از سوی دیگر رئیس اداره محیط زیست نیشابور و زبرخان، ادعای تعدادی از اهالی اسحاق آبادمبنی بر نفوذآلودگی به آب شرب با توجه به نزدیکی به این مکان را رد کرد وافزود: همه‌موارد زیست‌محیطی و بهداشتی رعایت و مجوز اداره کل محیط زیست استان اخذ شده است و منابع طبیعی، امور آب، جهاد کشاورزی و معاونت بهداشت همه‌پای کارآمدندو مجوز اخذشده است.

به گزارش خراسان رضوی، اسحاق‌آباد باجمعیت بیش از ۴ هزار نفر طبق سرشماری سال ۹۰ با مصوبه هیئت‌وزیران در بهمن‌سال ۹۹ به‌شهر ارتقا پیدا کرد. تا قبل از سال ۹۴ زباله‌های شهرهای در رود، خرو، قدمگاه و روستاهای زبرخان در محدوده اختصاص یافته به خود با جانمایی مکانی دفن می شد اما از سال ۹۴ به بعد در پی اعتراض برخی مردم ودستگاه‌های بخش زبرخان مبنی بر انتشار بوی نامطبوع، تصمیم بر این شد مکانی به صورت تجمیعی برای زباله‌گاه در نظر گرفته شودو به‌همین منظور زمینی از اراضی ملی در پایین‌دست زبرخان در نظر گرفته شد و این موضوع با تأیید مراجع ذی‌ربط نهایی شد اما بعد از مدتی گلابه مردم و مسئولان اسحاق آباد ابر به‌همراه داشت.

●**گلابه اهالی اسحاق آباد**

یکی از اهالی اسحاق آباد دفن غیر استاندارد در زباله‌گاه و نزدیکی به جاده اصلی را از معایب زباله‌گاه بیان می‌کنند و می‌افزاید: سگ‌های ولگرد

در داخل زباله‌گاه و اطراف آن بر سه می‌زنند و بعد به اسحاق آباد می‌آیند و آلودگی می‌آورند. موسوی تصریح می‌کند: پشه‌ها و مگس‌ها عامل سرایت بیماری در این منطقه هستند و فاصله حدود ۵۰۰ متری زباله‌گاه تا منبع آب شرب اسحاق آباد نیز تهدید جدی برای مردم این منطقه است. وی به استفاده از تراکتور و کمپرسی برای حمل و نقل زباله اشاره می‌کند و می‌گوید: شیرابه زباله‌هایی که با این وسایل حمل می‌شود، در مسیر جاده می‌ریزد و مقداری از زباله‌ها تا رسیدن به محل دفن زباله از طریق باد در مسیر پراکنده و سپس وارد این منطقه می‌شود.

●**سوال از مسئولان برای تعیین مکان**

یک شهروند دیگر اسحاق آباد می‌گوید: جای سوال است که چرا فرد یا افرادی اجازه این کار غیر بهداشتی را در نقطه‌ای که از هر جهت موجب شیوع امراض مختلف می‌شود، داده‌اند؟ کمالی تصریح می‌کند: ما به کارشناسی انجام‌شده اعتراض داریم و اعتقاد داریم کار کارشناسی دقیق انجام نشده، زیرا در جایی که اقدام به احداث زباله‌گاه شده، قنات‌های قدیمی منطقه وجود دارد و اگر چه آبدهی ندارد اما ممکن است شیرابه زباله از مجاری همان قنات‌ها به سفره‌های زیرزمینی نفوذ و مشکلات زیست محیطی ایجاد کند. وی دفن غیر بهداشتی زباله را یادآور شد و افزود: اگر چه برخی مواقع مقداری خاک روی آن ریخته می‌شود اما قطعاً به صورت بهداشتی دفن زباله انجام نمی‌شود و وجود زباله‌های بیرون زباله‌گاه و اطراف آن و پراکندگی داخل اسحاق آباد موبد این موضوع است. وی گفت: انتظار داریم به طور جدی موضوع را که سلامت و جان مردم مرتبط است به مسئولان اطلاع‌دهید که از طریق این مطالبه‌گری به مردم این منطقه توجه شود. وی افزود: اگر برای زباله‌گاه اقدام اساسی انجام نشود، قطعاً شورای اسلامی روستاهای محدوده اسحاق آباد نیز به عنوان یک مطالبه‌گری با موضوع ضایع شدن حق عموم و حق الناس از طریق قضایی پیگیری خواهند کرد.

گزارشی درباره هنر سفالگری روستای «مند» گناباد

سفال گناباد ترک خورده از بی‌توجهی‌ها!

گزارش

صفری

شاید تا به حال لذت خوردن چای را در پیاله‌های سفالی تجربه کرده‌اید یا نوشیدن آب از سبویی که خنکای متعادلش، آب خوردن کنار چشمه را تداعی می‌کند. تجربه همین حس‌های زیبا کافی است تا امروز عطر لطیف این ظرف‌ها جذب‌مان کند؛ ظرف‌هایی که نه فقط برای دکور منازل، بلکه به‌صورت کاربردی در مصارف روزانه استفاده می‌شود. امروزه کمتر نمایشگاه صنایع دستی را می‌توان یافت که ظرف‌های سفالی با نقش‌ها و طرح‌های زیبایی الهام‌گرفته از نقوش باستانی با حاصل ذهن‌های خلاق طراحان معاصر، در آن خودنمایی نکنند. روستای «مند» در گناباد، یکی از کانون‌های تولید سفال است که همه‌ساله پذیرای تعداد زیادی از بازدیدکنندگان بومی و گردشگرانی از سراسر کشور است.

●**پای‌صحبت‌های سفالگران**

«هادی توسلی» از چهره‌های نام‌آشنای صنعت سفالگری گناباد است که سال‌ها وقت خود را وقف این هنر کرده است؛ وی می‌گوید: حدود چهل و اندی سال است که وارد این حرفه شده‌ام و با وجود مشکلات و موانع فراوان، هیچ‌وقت از حرفه‌ام ناراضی نبوده‌ام. وی افزود: سروکار داشتن با گل و خاک برای انسان آرامش‌بخش است و خلایقت و ابداع و آفرینش هم تأثیر مثبتی بر روحیه دارد. وی در ادامه از مشکلات و سختی‌هایی که از قدیم تا الان با آن روبه‌رو بوده است، یاد کرد و گفت: این موانع همیشه بوده‌ولی اصلاً باعث نشد که از کارم دست بکشم و مصمم به راهم ادامه دادم. وی با ابراز خرسندی از این که اکنون حدود چندین نفر در کارگاهش به‌طور مستقیم مشغول به کار هستند، افزود: تاکنون افراد زیادی برای کارآموزی به این کارگاه مراجعه کرده‌اند که پس از آموزش در این حرفه مشغول به کار شدند و تعدادی از آن‌ها هم اکنون کارگاه‌های مستقل خودشان را دارند.

وی گفت: امروزه با توجه به آگاهی مردم از بی‌ضرر بودن این ظروف و نقشی که در سلامت افراد دارد، استقبال مردم و به‌ویژه گردشگران از آن‌روز به‌روز بهتر می‌شود و وجود قبیان نه‌تنها تأثیر منفی بر سفالگری منطقه نداشته، بلکه باعث بهبود آن نیز شده است.

●**میناکاری روی سفال**

«حسین ترابی» و همسرش از معدود جوانانی هستند که سفالگری اولویت کاری آن‌هاست. ترابی که هم‌اکنون ۴۰ سال دارد، فعالیتش را از ۷ سالگی و در کارگاه سفالگری پدرش «حاج محمد ترابی» که از بزرگان و پیشکسوتان سفالگری گناباد است، آغاز کرده است و هم‌اکنون در زمینه‌های مختلف سفالگری از جمله طراحی و نقاشی روی سفال، صاحب‌تجربیات ارزشمندی است. ترابی و همسرش از پیشگامان میناکاری روی سفال در گناباد هستند. وی گفت: از کودکی به دنیای رنگ‌ها و کار با رنگ علاقه زیادی داشتم. مادر هم، کارشان نقاشی روی سفال بوده و بسیار هم در کارشان موفق بودند. همه این عوامل به علاوه حمایت‌ها و تشویق‌های همسر، دست به دست هم دادند تا بهرغم این که رشته تحصیلی ام‌مدیریت بوده، علاقه و استعداد واقعی‌ام را که طراحی روی سفال است دنبال کنم. وی افزود: مشخصه اصلی کار ما که تاحدودی هم می‌توان گفت موفق بوده، این است که در میناکاری روی سفال علاوه بر طرح‌های اسلیمی از طرح‌های سنتی سفال «مند» هم استفاده می‌کنیم که با استقبال مشتریان مواجه شده است. این زوج خوش‌ذوق رمز موفقیت‌شان را استفاده از تجربیات بزرگان و پیشکسوتان و در کنار آن بهره‌گیری از آموزش‌های به‌روز در زمینه سفالگری می‌دانند. گران‌شدن مواد اولیه از جمله رنگ و لعاب و بی‌ثباتی در بازار فروش نیز از عمده‌ترین مشکلاتی است که به‌آن اشاره کردند و یادآور شدند که در صورت حمایت مسئولان و توجه آن‌ها به این هنر ارزش‌آور و اقتصادی مهم، می‌توان حرفه‌خوبی را برای آن‌پیش‌بین کرد. یکی از هنرمندان و استادکاران قدیمی که از

●**دعوت‌نشدن اعضای شورای شهر به جلسه**

عضو شورای اسلامی اسحاق آباد با گلابه از دعوت نشدن به جلسات تصمیم‌گیری، در مورد نحوه استقرار زباله‌گاه می‌گوید: دوره سوم شوراها با احداث زباله‌گاه مخالفت شد اما متأسفانه در دور چهارم سال ۹۴ احداث زباله‌گاه به‌تصویب رسید و این موضوع نامبارک اتفاق افتاد. رحمتی با اشاره به زمین‌های و گذار شده منابع طبیعی برای اجرای این طرح یادآور شد: حدود ۵ هکتار زمین برای این موضوع در نظر گرفته شده که هم‌اکنون ۸۰۰ متر آن تصرف و دور آن با فنس محدود شده که با فاصله کوتاهی برخی تیرها و فنس‌ها سرت‌شده و مقداری از زباله‌ها بیرون زباله‌گاه قرار گرفت است. وی قرارداد این طرح را بین شرکت تعاونی دهیاری‌های زبرخان با شهرداری‌های در رود، قدمگاه و خرو برای دفن زباله بیان و تصریح می‌کند: هر کدام از متولیان امر به نوبت با لودری که در اختیار دارند در خصوص احداث تراشه و دفن زباله باید اقدام کنند که برخی از توافق‌های مطرح شده در زمان و مکان لازم انجام نشده و لازم است یادآوری کنیم به فاصله ۸ ماه قبل از زمانی که زبرخان به شهرستان ارتقا یافت تا الان مقداری از آن توافق‌ها در حال اجرایی شدن است که کافی نیست و انتظار طرح

روزنامه
سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی
خراسان رضوی

لازم بیان می‌کند و می‌گوید: درباره زباله‌گاه زبرخان، آخر سال ۹۹ مکاتبه‌ای با دادستان زبرخان مبنی بر تعیین شرایط لازم برای دفن زباله انجام داده‌ایم که بر اساس آن هماهنگی بین شهرداری‌ها و شرکت تعاونی دهیاریان که قبلاً انجام گرفته باید اجرایی شود. محمد مهدی نوربخش با بیان این که این زباله‌گاه در زمین‌های مابین (یوسف آباد و اسحاق آباد) تعیین شده است افزود: قبلاً زباله‌ها در محدوده شهرها و روستاها تخلیه و دفن می‌شد که پس از ازیزی با دادستان و بخشدار وقت، محل فعلی تعیین شد و شرکت تعاونی دهیاریان مسئولیت آن را برعهده گرفت اما بعد از مدتی دفن زباله طبق اصول انجام نگرفت و حتی مقداری از فنس‌های دور آن به سرقت رفت. وی افزود: قرار شده فرمانداری زبرخان پیمانکاری برای محل تعیین کند تا به‌سازی و استاندارد دساز ی را بربر ضوابط محیط زیست در بحث دفن زباله انجام دهد و هزینه‌های آن را از شهرداری‌ها و شرکت تعاونی دهیاری‌ها بگیرد.

●**اقداماتی که باید رعایت شود**

وی کف‌سازی ژئوممبران، نصب لوله‌های جمع‌آوری گاز، پوشیدگی همزمان خاک، جلوگیری از ورود افراد زباله‌گرد و سگ‌های ولگرد، استقرار نگهبان برای کنترل ورود و خروج بائیت مشخصات و وسیله نقلیه، احداث باسکول، ایجاد فضای سبز در محل و تعیین وسیله نقلیه مخصوص حمل زباله برای جلوگیری از ریزش شیرابه در مسیر را مهم‌ترین موضوعاتی بیان کرد که در دفن بهداشتی زباله به‌صورت استاندارد باید رعایت شود اما به دلیل نوع خاک منطقه و نفوذناپذیری آن فعلاً مقرر شده است «رس کوبی» خاک انجام و در آینده ژئوممبران شود.

●**رد ادعای نفوذ آلودگی به آب شرب**

نوربخش تصریح کرد: مقرر شده است این اتفاقات بیقصد و ما در نهایت پس از پیگیری موضوع را با دادستانی زبرخان مطرح کردیم و عقیده من این است که در نهایت دستگاه قضایی

در ساختن ظروف دارند، کاربردی و تزئینی: فنجان و تعلیکی، پارچ و لیوان، کاسه آب‌گوشتی، کاسه ماست خوری، انواع پیاله، خورش خوری، برنج خوری، قندان، قوری، قاب، ققدح، پاسماوری، انواع شکلات خوری و خیلی ظروف دیگر.

●**هویت بخشی و شناسنامه‌دار کردن محصولات**

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی گناباد گفت: با هویت بخشی، شناسنامه‌دار کردن محصولات، بسته‌بندی مناسب و همکاری با رسانه‌های برون مرزی می‌توان صنعت سفال را احیا کرد؛ اگر در دنیای امروز سفال گناباد برند سازی نباشد، نابود می‌شود. ابوالقاسم شفיעی افزود: سفالگری در گناباد قدمتی چندین هزار ساله دارد و شکوفایی آن به دوره ایران باستان بازمی‌گردد و اکنون نیز حدود ۴۰ درصد جمعیت روستای مند گناباد از طریق تولید سفال یا مشاغل مرتبط با این صنعت امرار معاش می‌کنند. وی افزود: در سال‌های گذشته سفالگری در گناباد به‌شدت مورد حمله کالا‌های سفالی و سرامیک‌های چینی قرار گرفت و به‌دلیل ارزان بودن نسبت به محصولات سفالی مند، توانست مشتریان زیادی به‌دست آورد. شفיעی افزود: در سال‌های اخیر سفالگران منده تنها هنر سنتی ایرانی و صنایع دستی ملی را حفظ کرده‌اند، بلکه نوآوری‌های متفاوتی نیز در این عرصه ارائه داده‌اند که در واقع برای کشور مان یک منبع مهم افتخار تلقی می‌شود. وی گفت: سفالگری در مند یک صنعت دستی پویا به‌شمار می‌رود و رابطه مستقیمی با رشد اقتصادی، شکوفایی کسب‌وکار، توسعه صادرات غیر نفتی، حفظ و اشاعه میراث فرهنگی و معرفی هویت و تمدن ایران به جهان دارد.

●**سفال مند به روایت رئیس میراث فرهنگی**

رئیس میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی گناباد گفت: در روستای مند بیش از ۵۴ کارگاه شناسه‌دار سفالگری وجود دارد که در این کارگاه‌ها بیش از ۱۴۰ نفر به‌صورت مستقیم و بیش از ۵۰۰ نفر به‌صورت غیر مستقیم در رشته‌های سفالگری، سفال رولعابی، طراحی و نقاشی روی سفال، کاشی لعابی، کاشی هفت‌رنگ، پارچه‌بافی، گلیم‌بافی فعالیت دارند، همچنین در چند سال اخیر برخی در رشته میناکاری نیز مشغول فعالیت

داشته، اطرافیان‌ش و بچه‌هایش، همه به همین کار رو آورده‌اند. مادر مند گناباد بیش از ۱۲۰ کارگاه داشتیم و در هر کارگاه هم هفت‌هشت نفر کار می‌کردند. یعنی همه اهالی روستا در قدیم درگیر این کار بودند، ولی الان تعداد کارگاه‌ها کاهش یافته است. ترابی افزود: در شهر همدان آن‌ها تک حرفه‌ای هستند؛ یعنی هر کسی یک جنس تولید می‌کند یکی پارچ و لیوان، یکی کاسه آب گوشتی. مثلاً اگر آن‌جا بروی بگویی ۱۰۰۰ تا کاسه آب گوشتی می‌خواهم، می‌گویند مغازه بغل دستی، ولی ما همه ظروف را تولید می‌کنیم و این کار سختی است. وی به گلدان‌ها و کوزه‌هایی که بیرون مغازه گذاشته بود اشاره کرد و گفت: در ضمن ما نه گلدان سازیم نه کوزه‌ساز. کوزه‌گری خودش یک رشته جادست در مند اصلاً نداریم و قدیم در مند در بیدخت گناباد بوده که استادانش متأسفانه فوت کرده‌اند. اگر خودم بخوام گلدان یا کوزه بزنم و اقعا عارف می‌شوم. از آن طرف یک کوزه‌ساز هم نمی‌تواند ظروف سفالی بسازد. اگر تمرین کنیم، چون دست در گل داریم، می‌توانیم، اما قضیه این است که او بابایش کوزه‌گر بوده، کوزه‌گر را یاد گرفته. من بابایم سفال‌ساز بوده سفال ساز مانده‌ام. ترابی گفت: مندی‌ها دست

شده‌اند. علیرضا شناسایی تعداد بیشکسوتان سفال مند گناباد را ۴۲۱ نفر اعلام کرد و افزود: ۱۴۰ صنعتگر فعال در رشته سفال در ۱۴ کارگاه بزرگ و ۱۱ کارگاه کوچک فعالیت می‌کنند. وی افزود: در شهرستان گناباد انجمن‌های مردم‌نهاد همچون انجمن‌های میراث فرهنگی، سری‌ای گناباد در زمینه صنایع دستی فعال اند و در نمایشگاه‌های مختلف برای معرفی صنایع دستی شهرستان به‌خصوص سفال حضوری فعال دارند.

●**حضور در نمایشگاه‌ها**

وی به اقدامات میراث فرهنگی در زمینه معرفی و ارتقای هنر سفالگری اشاره کرد و اعطای وام و مشاغل خانگی به هنرمندان سفالگر، صدور گواهی‌نامه و پروانه‌های کارگاه‌های تولیدی و رفع مشکلات اداری آن‌ها، برگزاری دوره‌های آموزشی سفالگری و طراحی سفال برای علاقه‌مندان و به‌خصوص بانوان و ایجاد بازارچه‌های محلی موقت در ایام نوروز را از جمله اقداماتی بر شمرد که توسط ادارهمیراث فرهنگی گناباد برای ترویج سفالگری انجام شده است. وی همچنین فراهم کردن زمینه حضور هنرمندان سفالگر را در نمایشگاه‌های کشوری به‌منظور معرفی و فروش محصولاتشان از دیگر اقدامات میراث فرهنگی گناباد بر شمرد و گفت: حضور در نمایشگاه‌های متعدد باعث رونق سفالگری و طراحی سفال برای علاقه‌مندان و به‌خصوص بانوان و ایجاد بازارچه‌های محلی موقت در ایام نوروز را از جمله اقداماتی بر شمرد که توسط ادارهمیراث فرهنگی گناباد برای ترویج سفالگری انجام شده است. وی همچنین فراهم کردن زمینه حضور هنرمندان سفالگر را در نمایشگاه‌های کشوری به‌منظور معرفی و فروش محصولاتشان از دیگر اقدامات میراث فرهنگی گناباد بر شمرد و گفت: حضور در نمایشگاه‌های متعدد باعث رونق سفالگری و طراحی سفال برای علاقه‌مندان و به‌خصوص بانوان و ایجاد بازارچه‌های محلی موقت در ایام نوروز مسافران زیادی برای خرید سفال منده به این مکان مراجعه می‌کنند و اکنون به‌دلیل کارونا فروش سفال مند آنلاین انجام می‌شود. رئیس میراث فرهنگی گناباد کیفیت جنس، تنوع رنگ و اصالت نقش و طرح را از نقاط قوت سفال مند دانست که برای گردشگران جذاب است.

وی در ادامه از هنرمندان سفالگر خواست تا اصالت، نوآوری و تنوع را سر لوحه کارشان قرار دهند تا روز به‌روز شاهد پیشرفت و شکوفایی این هنر در عرصه اقتصادی و خودکفایی در کشور باشیم. وی گفت: روستای مند گناباد به عنوان روستای ملی صنایع دستی در حوزه سفال برگزیده شده و این موضوع را وزارت میراث فرهنگی تصویب کرده است. این موضوع می‌تواند تحول بزرگی در سفال روستای مند ایجاد کند.